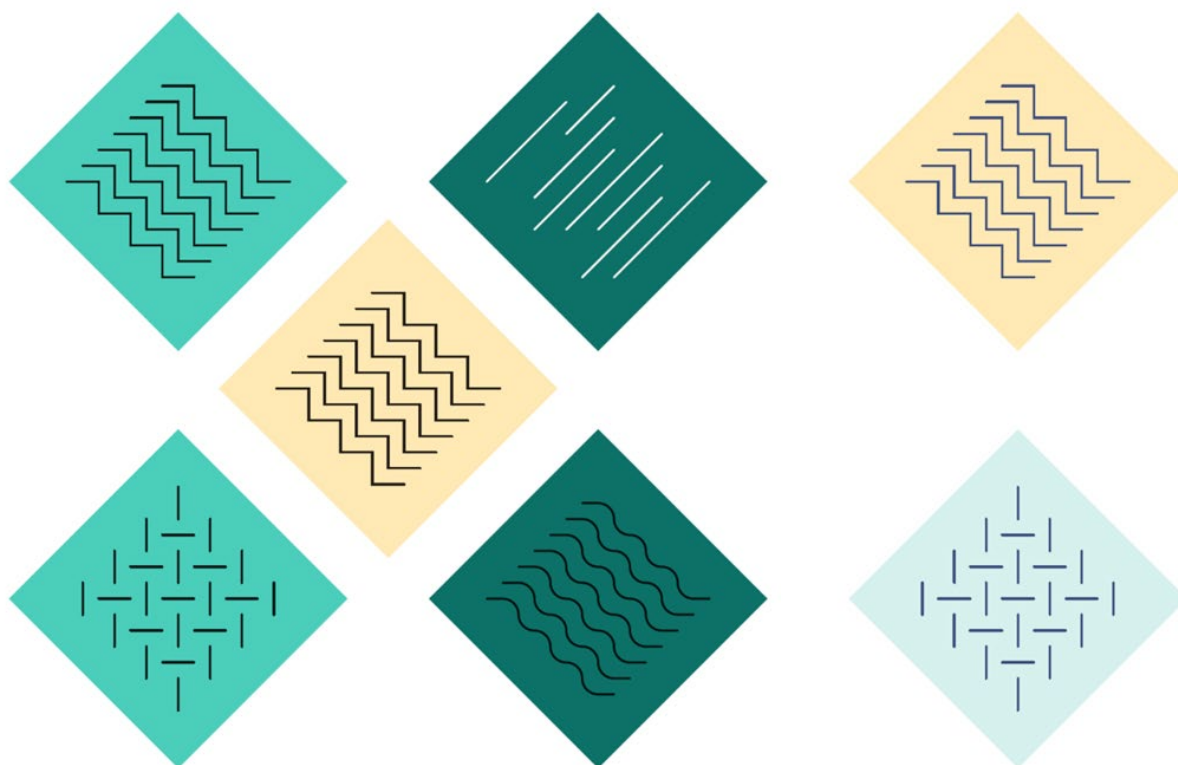

Arbeidstilsynet

Løfte- og stablevogner for gods (Truck)

Vedlegg Truck

Innhold

Innhold	1
1. Opplæring i bruk av løfte- og stablevogner for gods	2
2. Modul 2.2 – teoretisk opplæring	3
Modul 2.2 Delmål	3
Modul 2.2 Emneliste	4
3. Modul 3.2 – Grunnleggende praktisk opplæring	7
Modul 3.2 Delmål	7
Modul 3.2 Emneliste	8
Modul 3.2 Undervisningsmateriell	9
4. Modul 4.2 – praktisk kjøring og prøve	10
Modul 4.2 Delmål	10
Modul 4.2 Emneliste	11
Modul 4.2 Undervisningsmateriell	12
Modul 4.2 Vurdering	13
5. Revisjonsoversikt	14

1. Opplæring i bruk av løfte- og stablevogner for gods

Målsettingen med opplæringen er at den som gis opplæring tilegner seg grunnleggende teoretiske kunnskaper om sikker bruk av trucker, slik at ulykker ved bruk unngås.

Opplæringen skal gi kandidaten praktisk forståelse for prinsippene for truckens konstruksjon, virkemåte, kjøremåte, lastdiagram og sikkerhetsutstyr, med vekt på motvektstruck og støttebenstruck.

Grunnopplæringen skal også omfatte viktige kontrollpunkter på trucker.

Opplæringen skal gi kandidaten så gode kjøreferdigheter at vedkommende selvstendig på en sikker måte skal kunne gjennomføre enkle oppdrag med truck.

Opplæringens varighet	Modul 2.2 - 14 timer (à 45 minutter undervisning). Modul 3.2 – Minimum 2 timer praktisk kjøring motvektstruck og 2 timer praktisk kjøring støttebenstruck Modul 4.2 – Minimum 4 timer praktisk kjøring motvektstruck og 4 timer praktisk kjøring støttebenstruck
Opptaksvilkår	Gjennomført modul 1. Alternativt kan modul 1 gjennomføres i sammenheng med denne opplæringsplan.

2. Modul 2.2 – teoretisk opplæring

Modul 2.2 Delmål

Kandidaten skal:

- 1) Kunne redegjøre for ulike typer ulykker som kan inntre ved feil bruk av truck, ansvarsforhold, årsakssammenheng og hvordan disse kan forebygges.
- 2) Kunne forklare grunnprinsippene for truckens konstruksjon og virkemåte, samt krav til kontroll og viktigheten av vedlikehold.
- 3) Kunne forklare riktig bruk, samt faremomenter ved truckkjøring.
- 4) Kjenne til de forskjellige trucktyper (ny tekst) og tilleggsutstyr og angi deres bruksområde. (ny tekst)
 - a. Motvektstruck
 - b. Støttebenstruck
 - c. Teleskoptruck
- 5) Kjenne til motvekt-, støttebentruckens stabilitet under forskjellige kjøreforhold og ved godshåndtering.
- 6) Forklare hva som menes med løftekapasitet, lastens tyngdepunktavstand, løftehøyde og hvordan stabilitet endres ved bruk av tilleggsutstyr.
- (Ny tekst) 7) Kjenne til truckens ulike styresystemer og overlastsystemer
- 8) Forstå truckens merking/skilt, lastdiagrammer, avlesning av diagrammet ved lastens forskjellige tyngdepunktsavstander og løftehøyder.
- 9) Kjenne til de forskjellige typer lastbærere.
 - 10) Kunne gjøre rede for framgangsmåten ved stabling og nedtagning av last.
 - 11) Kjenne til riktig håndtering av pakker, ruller, langgoods og containere.
 - 12) Kunne gjøre rede for lasting og lossing av biler, jernbanevogner, containere m.v.
 - 13) Kunne gjøre rede for betydningen av godshåndteringssymboler.
 - 14) Kjenne til sikkerhetsrutiner og faremomenter ved fylling av drivstoff og lading.

Modul 2.2 Emneliste

Leksjon	Emne	Timer	Merknader
1	Innledning med krav til truckførere.	1	<p>Love og forskrifter som gjelder bruk av truck:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Forskrift om internkontroll • Arbeidsmiljøloven • Forskrift om utførelse av arbeid • Forskrift om maskiner • Vegtrafikkbestemmelser <p>Hvorfor opplæring av truckførere?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arbeidsoppgaver og ansvar • Definisjon på truck, og navn på komponenter.
2	Trucktyper med tilleggsutstyr og deres bruksområde.	2	<p>Trucktyper:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Støttebenstrucker • Skyvemaststrucker • Høyløftende plukktrucker • Svinggaffel/sidestablende trucker • Førerløftende trucker • Motvektstrucker • Sidelaster • (ny tekst) <u>Teleskoptruck</u> <p>Tilleggsutstyr:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gaffelspredere • Sideforskyver • Gaffelarmforlengere • Klemmeaggregater • (ny tekst) <u>Kranarm</u> • <u>Arbeidskurv</u>
3	Truckulykker.	1	<p>Eksempler på uhell og ulykker:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Årsakssammenheng • Konsekvenser for fører • Forsikringsvilkår • Forebygging av ulykker • Rapportering av uhell

Leksjon	Emne	Timer	Merknader
4	Truckens konstruksjon og virkemåte.	2	Konstruksjon og virkemåte: <ul style="list-style-type: none"> • Ramme og motvekt • Motor • Kraftoverføring • Hjul og dekk • Hydraulikksystemet • Manøverorganer • Instrumenter • Løftesystemet • Styresystemer • Bremseser
	(ny tekst) <u>Overlastsystemer teleskoptruck</u>		<ul style="list-style-type: none"> • <u>Forskjellige overlastsystem</u> • <u>Lastsikring ved bruk av tilleggsutstyr</u> • <u>Nødstop</u> • <u>Sikring ved slangebrudd</u>
5	Kontroll og rapportering.	2	Daglig kontroll (kontroll før kjøringen starter): <ul style="list-style-type: none"> • Hva kontrollen gjelder • Kontrollrutiner/kontroll punkter • Rapportere feil/kontrollskjema Periodisk kontroll: <ul style="list-style-type: none"> • Hva kontrollen gjelder • Hvem som kan gjøre slik kontroll • Ansvar • Dokumentasjon Sakkyndig kontroll: <ul style="list-style-type: none"> • Hva kontrollen gjelder • Hvem som kan gjøre slik kontroll • Når det skal gjøres sakkyndig kontroll • Ansvar • Dokumentasjon/kontrollbok

Leksjon	Emne	Timer	Merknader
6	Stabilitet.	2	<p>Truckens stabilitet under forskjellige kjøreforhold og ved godshåndtering:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vektstangprinsippet • Truckens understøtteflate • Tyngdepunkt • Sentrifugalkraft • Løftekapasitet • Tilleggsutstyr • Lastsenter/Tp-avstand • Truckens merking/skilt • Lastdiagram • Stabilitet
7	Godshåndtering.	2	<p>Framgangsmåten ved stabling, nedtaking og håndtering av gods:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lastbærere • Merking av emballasje • Sikring av last • Pallhåndtering • Ruller og langgods • Stabling og nedtaking av last • Lasting og lossing bil • Enkel signalgiving • Containeråk • Tømmerklo • (ny tekst) Teleskopisk bom • Håndtering av containere
8	Bruks- og sikkerhetsbestemmelser.	1	<p>Sikkerhetsbestemmelser og faremomenter ved kjøring med truck og fylling av drivstoff/lading:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bruk på offentlig vei • Kjøring med truck • Personløft • Truckens løftekapasitet • Parkering • Brann- og eksplosjonsfare • Ex-trucker
9	Eksamen	1	Skriftlig teoretisk prøve.
	Sum	14	

3. Modul 3.2 – Grunnleggende praktisk opplæring

Modul 3.2 Delmål

Målsettingen med opplæringen er at den som gis opplæring tilegner seg grunnleggende kunnskaper og praktiske ferdigheter om sikker bruk av truck, slik at ulykker ved bruk unngås.

(ny tekst) Opplæringsplanen beskriver et timeforbruk på minimum 2 timer praktisk kjøring med truck som har motvektsprinsipp og truck som har støttebensprinsipp.

Kandidaten skal:

- 1) Kunne forklare funksjon og virkemåte, samt kjenne til aktuelle truckers hovedkomponenter.
- 2) Kunne vise viktige sikkerhetskontrollpunkter før, under og etter bruk.
- 3) Kjenne til bruksområder og betjeningsinnretninger for de trucktyper det blir gitt opplæring på.
- 4) Kunne forklare truckens arbeidsområde, stabilitet og faresoner også ved bruk av tilleggsutstyr.
- 5) Kunne forklare og vise hvordan lastdiagrammet skal brukes i praksis.
- 6) Kjenne til bruks- og sikkerhetsbestemmelser som gjelder truckkjøring.
- 7) Kunne forklare prinsippene for sikker truckkjøring under forskjellige forhold.

(ny tekst) Opplæringsvirksomheten må demonstrere bruk av tilleggsutstyr, f.eks gaffelarmforlengere til kandidaten(e)

Modul 3.2 Emneliste

Leksjon	Emne	Merknader
1	Funksjon og virkemåte for hovedkomponentene på aktuelle trucktyper, med hovedvekt på motvektstruck og skyvemasttruck.	Truckens bruksanvisning/førerhåndbok legges til grunn.
2	Kontrollpunkter på aktuelle trucktyper, med hovedvekt på motvektstruck og skyvemasttruck.	Daglig kontroll før bruk: <ul style="list-style-type: none"> • Vite de aktuelle kontrollpunkter ifølge kontrollrutine/skjema. • Vite hva som skal gjøres på hvert punkt. • Utfylling av kontrollskjema.
3	Bruksområder og betjening av aktuelle trucktyper, med hovedvekt på motvektstruck og skyvemasttruck.	For den aktuelle trucktypen: <ul style="list-style-type: none"> • Hvilke bruksområder er trucken konstruert for. • Betjeningsinnretninger.
4	Truckens arbeidsområde.	Praktiske forholdsregler: <ul style="list-style-type: none"> • Stabilitet • Faresoner/(ny tekst) <u>blindsoner på aktuell truck</u>
5	Godshåndtering og forståelse av lastediagram.	Truckens stabilitet under forskjellige kjøreforhold og ved godshåndtering, samt praktisk bruk av lastediagram.
6	Bruks- og sikkerhetsbestemmelser.	Sikkerhetsbestemmelser og faremomenter ved kjøring med truck og fylling av drivstoff/lading.
7	Kjøreteknikk. (ny tekst) <u>Minimum 2 timer praktisk kjøring på hvert prinsipp, støtteben og motvekt.</u>	Riktig og sikker kjøremåte mht.: <ul style="list-style-type: none"> • Førers plassering • Hastighet i forhold til ferdighet • Prinsipp og trening ved truckkjøring

Modul 3.2 Undervisningsmateriell

Type utstyr	Beskrivelse
Øvingsområde	<p>Øvingsområdet bør være plassert slik at opplæringen kan gjennomføres usjenert av øvrig aktivitet.</p> <p>Området bør ha en slik karakter at varierte kjøreforhold kan demonstreres og praktiseres.</p>
Opplæringsmateriell	<p>Tilgang til utstyr for praktisk opplæring:</p> <ul style="list-style-type: none">• Trucker det skal gis opplæring på, motvekt og støtteben• Tilleggsutstyr• Paller• Pallereoler• Annet relevant utstyr for den praktiske opplæringen
Instruktørmateriell	<ul style="list-style-type: none">• Opplæringsplan• Undervisningsplan• Leksjonsanvisninger• Aktuell bruksanvisning
Elevmateriell	<ul style="list-style-type: none">• Verneutstyr• Førstehjelpsutstyr• Annet relevante kursmateriell for den grunnleggende praktiske opplæringen

4. Modul 4.2 – praktisk kjøring og prøve

Modul 4.2 Delmål

Kandidaten skal kunne:

- 1) Vise og forklare funksjon og virkemåte, og kjenne til aktuelle truckers hovedkomponenter.
- 2) Vise og forklare sikkerhetskontroll før bruk, og kjenne til aktuelle truckers sikkerhetsutstyr, funksjon og virkemåte.
- 3) Vise og forklare prosedyrer for start, stopp, og viktige kontrollpunkter på trucken før, under og etter bruk.
- 4) Vise og forklare truckens løftekapasitet og stabilitet.
- 5) Vise hvilken dokumentasjon som skal finnes for trucker med tilhørende tilleggsutstyr, og hvordan dokumentasjonen identifiseres med truck og tilleggsutstyr.
- 6) Vise praktisk kjøring med enkel godshåndtering, f.eks paller med opp mot maksimal løftekapasitet, (ny tekst) samt lastsikring.

Ved bestått praktisk prøve, gir dette grunnlag for å utstede kompetansebevis for truck på grunnleggende nivå.

Modul 4.2 Emneliste

Leksjon	Emne	Merknader
1	Hovedkomponenter på aktuelle trucktyper med eventuelt tilleggsutstyr	Funksjon og virkemåte på de trucktyper som skal benyttes under kjøreopplæringen, og som praktisk prøve skal avlegges på.
2	Kontrollpunkter på aktuelle trucktyper	<ul style="list-style-type: none"> • Daglig kontroll før bruk. • Forklare og vite om de aktuelle kontrollpunkter ifølge kontrollrutine/skjema. • Forklare og vite hva som skal gjøres på hvert punkt. • Vise utfylling av kontrollskjema.
3	Funksjonstest	<p>Funksjonsprøving av</p> <ul style="list-style-type: none"> • løftesystemet • styresystemet • bremses • parkering.
4	<p>Godshåndtering og kjøretraining:</p> <p>Varierte forhold.</p> <p>Variert last med hensyn til form og vekt.</p> <p>Bruk av forskjellige lastbærere.</p> <p>Sikkerhetsregler for bruk i den enkelte virksomhet (HMS).</p> <p>(ny tekst) Min 4 timer på hvert prinsipp, støtteben og motvekt</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vurdering av kjøreområde og evt. hindringer. • Lastens vekt. • Truckens løftekapasitet. • Stabilitet. • (ny tekst) <u>Observasjon og blindsoner</u> • Valg av riktig gaffellengde og riktig bruk og innstilling av gaffelarmen. • Sikring av last. • Lasting og lossing, stabling og nedtagning. • Riktig behandling av lastbærere. • Riktig bruk av manøverspaker. • Kjøring med flere bevegelser samtidig uten å miste kontroll på truck og last. • Bedriftens interne sikkerhetsbestemmelser (HMS).
5	Eksamen	Praktisk prøve.

Modul 4.2 Undervisningsmaterieill

Type utstyr	Beskrivelse
Øvingsområde	<p>Øvingsområde bør være plassert slik at opplæringen kan gjennomføres usjenert av øvrig aktivitet.</p> <p>Området bør ha en slik karakter at varierte arbeidsoppdrag med truck kan gjennomføres.</p>
(ny tekst) <u>Trucker</u>	<p>(ny tekst) <u>Tilgang på aktuelle trucker:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Motvektstruck.</u> • <u>Støttebenstruck.</u>
Lastbærere, treningskoli og annet utstyr	<p>Variert last i form og vekt for ferdighetstrening som for eksempel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Paller med gods. • Variert stykkgoods. • Betongelementer. • Diverse typer lastestropper for sikring av last. • Container for lasting/lossing. • (ny tekst) <u>Farlig gods, faresedler.</u>
Instruktørmaterieill	<ul style="list-style-type: none"> • Opplæringsplan. • Undervisningsplan. • Leksjonsanvisninger. • Bruksanvisning for aktuelle trucker. • Verneutstyr.

Modul 4.2 Vurdering

Kandidaten skal demonstrere følgende ferdigheter i den praktiske prøven for løfte- og stablevogn for gods (Truck) (se *kapittel 6 Praktisk prøve – krav til dokumentasjon, for retningslinjer for å bruke tabellen*)

	Kandidaten har demonstrert følgende kunnskaper og ferdigheter:	J	N
1	Vise og forklare truckens funksjon og virkemåte, og vise at han kjenner til aktuelle truckers hovedkomponenter.		
2	Vise og forklare sikkerhetskontroll før bruk, og vise at han kjenner til aktuelle truckers sikkerhetsutstyr, funksjon, og virkemåte.		
3	Vise og forklare prosedyrer for start og stopp, og viktige kontrollpunkter på trucken før, under og etter bruk.		
4	Vise og forklare truckens løftekapasitet og stabilitet.		
5	Vise hvilken dokumentasjon som skal finnes for trucker, med tilhørende tilleggsutstyr, og hvordan dokumentasjonen identifiseres med truck og tilleggsutstyr.		
6	Vise praktisk kjøring med enkel godshåndtering, f.eks paller med opp mot maksimal løftekapasitet.		

5. Revisjonsoversikt

Utgave	Endringer	Utarbeidet av	Godkjent av
September 2023	Ny struktur på innholdet.	Arbeidstilsynet	

Arbeidstilsynet

Postadresse:
Arbeidstilsynet
Postboks 4720 Torgarden
7468 Trondheim

Sentralbord:
73 19 97 00

[arbeidstilsynet.no](https://www.arbeidstilsynet.no)